

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

รัชดา ทองสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
กันยายน 2552

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

รัชดา ทองสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
กันยายน 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

PERCEPTIONS CONCERNING SCHOOL MANAGEMENT EMPLOYING SUFFICIENCY
ECONOMY OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER PHRANAKHON SI
AYUTTHAYA EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1 AND 2

RATCHADA THONGSOOK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master
of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
September 2009

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
โดย	นางสาวรัชดา ทองสุข
สาขา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี)

.....กรรมการ

(ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....อธิการบดี

(ดร. บวรพาทิศ พลอยสุวรรณ)

กันยายน พ.ศ. 2552

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รัชดา ทองสุข. (2552). การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ อุลิต, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญ แสนภักดี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 2) เปรียบเทียบการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไป 148 คน และสถานศึกษาแกนนำ 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความมีเหตุผล และด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไป กับสถานศึกษาแกนนำโดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Ratchada Tongsook. (2009). **Perceptions Concerning School Management Employing Sufficiency Economy of School Administrators under Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Area Office 1 and 2**. Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Phranakhon Si Ayutthaya:Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Assistant Professor Dr. Phairoj Ulit, Assistant Professor Dr. Charoen Sanpukdee.

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the perceptions concerning school management employing Sufficiency Economy of the administrators under Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Area Office 1 and 2; and 2) to compare the perceptions of the school administrators in relation to their different status. The samples were 148 administrators from the regular schools, and 59 from the leading schools. The research instrument consisted of a questionnaire with rating scales. The statistical devices for data analysis comprised percentage, mean, standard deviation and t-test.

The findings revealed that:

1. Regarding management based on Sufficiency Economy, the school administrators' perception level was generally high. When each aspect was considered, it appeared that the mean score of every aspect was high. When the mean scores were ranked, it was found that reasonability and moderateness were equal to their inner immunity.
2. With respect to the comparison of the administrators' perceptions concerning school management employing the Sufficiency Economy between regular and leading schools, it indicated that differences were found on a whole and in each aspect with the statistically significantly level of .05.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ อุตติ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญ แสนภักดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขจนสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.สุภลักษณ์ เศรษฐพานิช ดร.ภูษงค์ วัฒมาญ ดร.รุ่งโรจน์ มีคุณ นายสมศักดิ์ ภาคเดช และนายปรีชา กองจินดา ในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ยิ่งในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้สั่งสอน แนะนำ และให้การศึกษแก่ผู้วิจัยจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย ตลอดมา

รัชดา ทองสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	๗
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการรับรู้.....	10
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	13
ความหมายของการบริหารจัดการ	13
กระบวนการบริหารจัดการ	14
การวางแผน.....	15
การจัดองค์การ	18
การอำนวยการหรือการชี้นำ.....	20
การควบคุม.....	22
ขอบข่ายงานการบริหารจัดการสถานศึกษา.....	27
การบริหารงานวิชาการ.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การบริหารงานงบประมาณ	28
	การบริหารงานบุคคล	29
	การบริหารงานทั่วไป	30
	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	32
	ความพอประมาณ	32
	ความมีเหตุผล	34
	การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	35
	แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	37
	ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	37
	ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	41
	หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	42
	หลักคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	43
	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้	44
	การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา	47
	การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ	49
	การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการการศึกษา ในสถานศึกษา	58
	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	58
	แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์	60
	ขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการการศึกษาในสถานศึกษา	63
	การดำเนินการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เกี่ยวกับการส่งเสริมการนำหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษา	65

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

๑

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	75
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	78
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
	การวิเคราะห์ข้อมูล	81
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2.....	85
	ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน	108
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
	สรุปผลการวิจัย.....	112
	อภิปรายผล	113
	ข้อเสนอแนะ.....	117
	บรรณานุกรม	119

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ฉ

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	128
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจเครื่องมือในการวิจัย และหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ.....	129
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	136
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	138
ภาคผนวก ง ผลการหาความตรงของเครื่องมือ.....	155
ภาคผนวก จ รายชื่อสถานศึกษาแกนนำ.....	172
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	178

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สารบัญญัตินี้

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	79
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	83
3	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความพอประมาณในการวางแผน	85
4	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความพอประมาณในการจัดองค์การ	87
5	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความพอประมาณในการอำนวยการ หรือการชี้แนะ	88
6	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความพอประมาณในการควบคุม	89
7	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความพอประมาณโดยรวม.....	91
8	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความมีเหตุผลในการวางแผน	92
9	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความมีเหตุผลในการจัดองค์การ	94
10	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความมีเหตุผลในการอำนวยการ หรือการชี้แนะ	95
11	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความมีเหตุผลในการควบคุม	97
12	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความมีเหตุผลโดยรวม.....	99

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จ

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวในการวางแผน	100
14	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวในการจัดองค์การ	102
15	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ในการอำนวยความสะดวกหรือการชี้แนะ	103
16	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวในการควบคุม	105
17	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวโดยรวม	107
18	การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม	107
19	เปรียบเทียบการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความพอประมาณ	108
20	เปรียบเทียบการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความมีเหตุผล	109
21	เปรียบเทียบการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	110
22	เปรียบเทียบการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม	111

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สารบัญญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 กระบวนการของการรับรู้.....	11
3 แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา ในสถานศึกษา.	63
4 ขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา.....	65

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ณ